

ॐ
संस्कृतभारती
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्

शिक्षापरीक्षा

8/2011

समयः - घण्टात्रयम्

दिनम् - खर सं॥ श्रावणकृष्णचतुर्वशी

अङ्काः - १००

भानुवासरः, २८.०८.२०११

I. अ. संस्कृतभाषया पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तराणि एकैकेन वाक्येन लिखत । ५

१. कुत्र युद्धावकाशः भवति इति कः उक्तवान् ?
२. शिवः अर्जुनेन सह योद्धुं कं कम् अप्रेषयत् ?
३. युधिष्ठिरः कं किमर्थं हस्तिनापुरम् अप्रेषयत् ?
४. कः सन्धिं त्यजति ?
५. श्रीकृष्णः कस्यै किं प्रतिज्ञावचनं दत्तवान् आसीत् ?
६. इन्द्रप्रस्थस्य बहिर्भागे कौ परिवारौ मिलितौ ?

आ. एकस्य श्लोकस्य पदविभागम् अन्वयरचनां च कृत्वा तात्पर्यं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । ६

१. तस्मान्नार्हा वयं हन्तुं धार्तराष्ट्रान् स्वबान्धवान् ।
स्वजनं हि कथं हत्वा सुखिनः स्याम माधव ॥
२. दृष्ट्वेमं स्वजनं कृष्ण युयुत्सुं समुपस्थितम् ।
सीदन्ति मम गात्राणि मुखं च परिशुष्यति ॥

इ. सुभाषितद्वयस्य अन्वयार्थं तात्पर्यं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । ८

१. सत्यं तपो ज्ञानमहिंसतां च विद्वत्प्रणामं च सुशीलतां च ।
एतानि यो धारयते स विद्वान् न तत्र शास्त्राध्ययनं हि कारणम् ॥
२. आशा नाम नदी मनोरथजला तृष्णातरङ्गाकुला
रागग्राहवती वितर्कविहगा धैर्यद्रुमध्वंसिनी ।
मोहावर्तसुदुस्तरातिगहना प्रोत्तुङ्गचिन्तातटी
तस्याः पारगता विशुद्धमनसो नन्दन्ति योगीश्वराः ॥

(प.प.प.)

३. फलमलमशनाय स्वादु पानाय तोयं
क्षितिरपि शयनार्थं वाससे वल्कलं च ।
नवधनमधुपानभ्रान्तसर्वेन्द्रियाणाम्
अविनयमनुमन्तुं नोत्सहे दुर्जनानाम् ॥

II. अ. प्रश्नत्रयस्य उत्तरं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

६

१. तदपि न मुञ्चत्याशावायुः - विवृणुत ।
२. विरलः सरलो जनः - कीदृशः विरलः ?
३. नाथः शिखा यान्ति कदाचिदेव - विवृणुत ।
४. विपदा नाभिभूयते - कः ?
५. विषममसिधाराव्रतम् - किम् ?

आ. ससन्दर्भं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत । (चत्वारि एव) १२

१. व्याधिः वर्धमानः शत्रुः च नोपेक्षणीयौ इति नीतिकाराः वदन्ति ।
२. मुनिश्रेष्ठ ! तवागमनेन अस्माकं अन्यं सफलम् ।
३. किन्त्वहं न मोक्षमिच्छामि ।
४. शूरस्य मम अन्यस्य बाणस्य अपेक्षा नास्ति ।
५. त्वं तं शरणं गच्छ ।
६. तपसो मध्ये विद्या भवन्त्येव ।

इ. प्रहेलिकाद्वयस्य उत्तरम् अर्थं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । ६

१. वृक्षाग्रवासी न च पक्षिजातिः
तृणं च शय्या न च राजयोगी ।
आपीतवर्णो न च हेमधातुः
अतश्च ताम्रः सुरसः कः एषः ?
२. विराजराजपुत्रारेः यन्नाम चतुरक्षरम् ।
पूर्वार्धं तव वैरीणां परार्धं तव सङ्गरे ॥
३. पूजायां किं पदं प्रोक्तं, किं वा पुरुषवाचकम् ।
क आयुधतया ख्यातः प्रलम्बासुरविद्विषः ॥

III. अ. अधः दत्तानां कृदन्तानाम् इतरवचनरूपाणि लिखत ।

५

१. कुर्वत्याः (पं) पतन्ति
२. गच्छतोः (ष)
३.

४. नृत्यन्त्यै

५. एक्षमानाः

आ. आवरणे लिखितस्य धातोः वर्तमानकृदन्तरूपेण रिक्तस्थानानि पूरयत । ५

१. शिशुः पतति । (धाव्)

२. स्वदोषान् अपि त्वं कुतः न लज्जसे ? (ज्ञा)

३. मयूरं दृष्ट्वा सर्पाः पलायितवन्तः । (नृत्)

४. उत्तरपत्रिकाः अध्यापिकाया सह सम्भाषणं मा कुरु । (परि + शील्)

५. वसन्ते कोकिलैः वनं व्यापृतम् । (कूज्)

इ. गणे अनर्हं पदं पृथक्कुरुत । ५

१. हनुमान्, वैनतेयः, अङ्गदः, वृकोदरः

२. रामेश्वरम्, अयोध्या, मथुरा, काशी

३. दीपमूलम्, दीपाग्रम्, दीपमध्यम्, दीपच्छाया

४. मधुरः, आम्लः, कटुः, तिक्तः, शृङ्गारः

IV. अ. सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । ६

१. वणिग्घसति २. हसन्नपि ३. जगन्नायकी

४. जगद्धिताय ५. बृहच्छत्रम् ६. रामं वद

आ. सन्धिं कृत्वा विसर्गसन्धिनियमं लिखत । ६

१. अधिकारः + ते २. सर्वैः + छात्रैः

३. पुनः + अपि ४. शूराः + महेष्वासाः

५. वधूः + आगच्छत् ६. एषः + रामः

इ. रिक्तस्थानेषु आवरणे दत्तानां शब्दानां सत्सप्तमीरूपं लिखत । ३

१. (पिता - आगच्छन्) बालकः अपठत् ।

२. (अतिथयः आगताः) उत्सवः आरब्धः ।

३. मया (पुस्तकं पठ्यमानम्) कोलाहलं मा कुरु ।

ई. संयोजयत । ३

१. गच्छतः अ. महिलायै

२. गच्छन्त्यै आ. पुरुषाणाम्

३. गच्छन्तीभिः इ. गृहिण्या

४. गच्छताम् ई. अध्यापकाः

५. गच्छन्तः

उ. बालकान्

६. गच्छन्त्या

ऊ. कर्मकरीभिः

V. अ. अधः दत्तानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत ।

८

१. प्रतिगृह्य

२. क्रीणन्

३. पठता

४. क्षालयन्त्यः

५. अधीयानाः

६. भुञ्जानाः

७. जल्पन्त्याम्

८. आगच्छत्सु

९. पश्यन्तः

आ. अधः दत्तेषु एकं विषयम् अधिकृत्य द्वादशभिः वाक्यैः लघुप्रबन्धं लिखत । ६

१. युधिष्ठिरं प्रति द्रौपद्याः वचनानि ।

२. नारदस्य सन्देशः ।

इ. कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवदत ।

५

१. वृत्तेन हि भवत्यार्यो न धनेन न विद्यया ।

२. सतां हि सन्देशपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः ।

३. अकार्यं कुर्वति तस्मिन् विवेकः सर्वथा नास्ति ।

४. भक्तः कृष्णमेव चिन्तयन् जगत् कृष्णमयम् अपश्यत् ।

५. गोविन्दे प्रतीक्षमाणे पत्रवितारकः आगतवान् ।

ई. संस्कृतभाषया अनुवदत ।

५

१. ಕಪಿಗಳು ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಹನುಮಂತನು ಸಮುದ್ರಲಂಘನ ಮಾಡಿದನು.

While the monkeys watched Hanuman crossed the ocean.

२. ಶಿಕ್ಷಕರು ಬರಲಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸುಮ್ಮನಾದರು.

When the teacher came students fell silent.

३. ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡು.

Give the gift to the girl who is dancing.

४. ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಾಲಿನಿ ದೇವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು.

Shalini who is beginning her work prayed to God.

५. ನೇತಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬಾಲಕನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು.

The boy took the fruit that was dangling.
